

Kamenina (Steingut), od katere se izdelujejo vodni vrši itd., položi se s tem, da se v razbeljeno peč vrže solí (Klornatrijum). Sol razhlapi in pokrije posodo od zunaj in od znotraj z lehkotopnim natronovim steklom.

Lončarski loš, s katerim se posoda loši, narejena je navadno iz 7 delov svinčenega prahu in 4 delov dobro izprane gline, vse to se dobro zmelje in z vodo tako razmoči da postane tekočina. V to smes se potem še kaka druga reč pridene, da se dobi različna boja (barva). Posode se potlej v tako zmes namočijo ali se pa ž njo polivajo.

Suhe posode se žgó v dolgej, četverooglatej, obokanej péci, ki je narejena od same opeke. V to peč se toliko posod postavi, da je peč do vrha polna. Izprva se v peč le po malem kuri, potem pa bolj in bolj, dokler ni peč vsa razbeljena. Čez 18 do 20 ur so posode ožgane.

Takisto se izdelujejo tudi druge, draže in uméeljno narejene posode, ki pridejo v trgovino pod različnimi imeni, recimo: fajans, porcelan, kaolin itd.

Porcelan, Kinezom že davno znan, iznašel je na Nemškem še le 1703. l. kemik Böttcher, ki je dobil od saskega kneza Joachima povelje, da mora zlató delati. Mož je marsikaj poskušal, mešal in topil, naposled je dobil — zna se, da ne zlatá, nego neko lepo belo stvar, porcelan imenovano, ki je za mesto Meissen, kjer se je 1710. l. ustanovila prva tovarna za porcelan, bila pravi vrelec obilega zaslužka.

Različno lončarsko posodo izdelovali so že v najstarejših časih, ter se je ta uméeljnost dandanes že takó razvila, da je te vrste blagó postalo predmet okusa in razkošja (razsipnosti). Vzrok temu je uméeljna izdelava.

Da je lončarstvo zeló staro, to nam priča sv. pismo. Lončarje so Izraelci zeló spoštovali. Bila je jedna lončarska obitelj iz rodú Judinega, ki je samo za kralja izdelovala posodje in je tudi v kraljevem dvoru stanovala. Egipčani, Kitajci (Kinezi), Grki in Rimljani so se tudi pečali z izdelovanjem lončene posode. Lončarsko koló so ljudjé poznali in rabili že pred Kristovem rojstvom, a loš (cinj) izumili so Egipčani. Etrurske posode (v Italiji), katere še dandanes izkopavajo iz zemlje, znane so po vsem svetu.

Vse druge draže in uméeljno narejene posode se izdelujejo v porcelanskih tovarnah (fabrikah), samo navadne posode izdelujejo naši lončarji. Ti poslednji izdelujejo tudi peči.

I. T.

—*—

Najlepše je domá.

Ⓢ blaga kmetska vás domáča!
Jaz ves po tebi hrepením;
Pri tebi le so misli môje,
Na tvóje lóke se želím.

Mej nama jarki so globòki,
Poljá širòka, lés tamán,
Strmine gòrske, réke bistré;
Hodá je v té nekteri dán.

Lepé so tod vasí in mésta,
Prijetna tuja so poljá;
Lepí ljudjé so in bogatí:
Najlepše vender je domá!

J. Z.

—*—